Studie gids

Koninklijk Conservatorium Antwerpen

Compositie

AP HOGESCHOOL ANTWERPEN

Academiejaar 2026—2027

Inhoud

1 Voorwoord 3

2 Organigram 5

3 Compositie 6

3.1 Didactische steekkaart 6

3.2 Relevante voorkennis 6

3.3 Doelstellingen 6

3.4 Leerinhouden 6

3.5 Gebruikte werkvormen 7

3.6 Gebruikte leermiddelen 7

3.7 Evaluatie 8

4 Orkestratie 8

4.1 Didactische steekkaart 8

4.2 Relevante voorkennis 8

4.3 Doelstellingen 8

4.4 Leerinhouden 8

4.5 Gebruikte werkvormen 8

4.6 Gebruikte leermiddelen 8

4.7 Evaluatie 9

5 Steuninstrument (zie betreffende vademecums) 9

6 Creatief project (zie vademecum Creatief project) 9

7 Deeltijds studeren 9

1 **Voorwoord**

Componeren is creëren, het onderzoeken en ontwikkelen van je eigen muziektaal. Centraal in dit creatieproces staat je unieke persoonlijkheid, die door kennis, vakmanschap, inzicht en een open, (onder)zoekende blik je creativiteit en originaliteit weet vorm te geven in nieuwe muziek. Daarbij is er aandacht voor constant veranderende maatschappelijke structuren, diversiteit en inclusie.

De compositieklas wordt geleid door een team van ervaren componisten en docenten (Bram Van Camp, Steven Prengels en Mathias Coppens) die werken in de geest van Wim Henderickx. Als student krijg je twee docenten die je elk vanuit hun expertise zullen begeleiden in het zoeken naar jouw muzikale identiteit en je de nodige compositorische tools zullen aanreiken: enerzijds met respect voor traditie, maar anderzijds ook met gedrevenheid tot vernieuwing.

De compositieklas vormt het kloppende hart van het conservatorium en werkt intensief samen met andere opleidingen. De muziek van de studenten wordt uitgevoerd binnen projecten met de vocale afdeling, het saxofoonensemble, piano, trombone, harp en het symfonieorkest. Daarnaast bieden interdisciplinaire projecten de mogelijkheid om samen te werken met dansers en de Academie voor Schone Kunsten. Het Ensemble XXI voert nieuwe composities uit tijdens eindexamens.

De afdeling werkt ook samen met externe partners voor specifieke projecten: HERMESensemble (Times Academy), Antwerp Symphony Orchestra (Soundmine) en Symfonieorkest Vlaanderen (SOV Composers Academy).

Bachelor

Bachelor studenten worden intensief begeleid in de ontwikkeling van een sterk onderbouwd analytisch inzicht en een onderzoekende ingesteldheid. Algemene muzikale kennis en vaktechnische vaardigheden ondersteunen je zoektocht naar een eigen creatieve persoonlijkheid. Het programma voorziet naast Compositie ook in Muziekschriftuur en Instrumentenleer/Orkestratie, waardoor creativiteit gefundeerd wordt door een sterke basiskennis. Artistiek onderzoek, algemene culturele vorming en doorgedreven analyse zijn tevens belangrijke onderdelen van je curriculum. Elektronische muziekcompositie, Instrument, Praktische Harmonie en Improvisatie of Interdisciplinair Project kunnen opgenomen worden als keuzevakken.

Master

De tweejarige masterstudie richt zich specifiek op het verfijnen en uitbouwen van je persoonlijke muziektaal en biedt een waaier aan (interdisciplinaire) projecten, concerten, samenwerkingsverbanden en masterclasses. Het programma bevat, naast een beperkt aantal vaste opleidingsonderdelen, veel ruimte voor persoonlijke invulling. Deze brede en open aanpak, in combinatie met een coaching door meerdere compositiedocenten vormt een ideale voedingsbodem tot het uitbouwen van je eigen taal en schrijfstijl. Elk nieuw idee wordt met veel respect in een open omgeving behandeld vanuit verschillende visies en steeds begeleid in overleg.

Profielen binnen de masteropleiding

Omdat er een grote diversiteit aan stijlen, genres en formats is waarin componisten actief zijn, kan je je oriënteren binnen één van de vier profielen:

2 Composer - Composer

3 Composer - Performer

4 Composer - Educator

5 Composer - Composer for Media

Deze profielen zijn niet altijd even strikt afgebakend en zijn eerder oriënterend bedoeld. In overleg met je docenten stel je je eigen curriculum samen a.d.h.v. een keuzepakket van 18 studiepunten, dat je invult met een selectie uit specifieke opleidingsonderdelen.

Composer - composer

Een 'composer-composer' is een componist die eerder autonoom werkt. Dit profiel bouwt verder op de traditionele opleiding van een hedendaags componist: schrijven voor ensemble, orkest en koor. De docenten Hoofdvak Compositie begeleiden je in je zoektocht naar je eigen stijl en ontwikkelen je vakmanschap.
Een composer-composer kan kiezen voor Muziekschriftuur/Contrapunt, Orkestratie of Interdisciplinair Project. De muziek kan zuiver akoestisch zijn, maar kan ook (live-) electronica bevatten. Programma's als Max MSP, Ableton en SuperCollidor worden vakkundig en in detail besproken binnen de lessen Elektronische Muziekcompositie en Audiovisual Design met Max MSP wordt aangeboden in 'Creative Programming' door Umut Eldem.

Composer - performer

Veel componisten zijn ook uitvoerders. Er zijn ook uitvoerders die creatief omgaan met hun muzikale materie. Zij zijn echte 'composer performers'. Deze componisten willen ook actief mee op een podium staan.
Een composer-performer heeft naast instrumentale en/of vocale coaching nood aan professionele feedback bij het componeren (hoofdvak Compositie), een basiskennis instrumentatie (Orkestratie) en electronica (Elektronische Muziekcompositie).
Ook kan een composer-performer kiezen voor praktische vakken uit de jazz-afdeling (Introduction to Digital Skills, Elektronische Improvisatie, Opnametechniek, Live Electronics).

Composer - educator

Als creatieve kunstenaar of componist wil je je passie delen met het werkveld: met jonge mensen, binnen het deeltijds kunstonderwijs of in community art. Je wilt met mensen werken. Kies je voor composer-educator, de Educatieve master Muziek, dan vervolg je het mastertraject compositie (in Muziek) en combineer je dit met vakken zoals vakdidactiek, stages, projectwerk en ondersteunende opleidingsonderdelen. De educatieve master wordt afgesloten met een masterproef die bestaat uit 2 luiken: een masterproef in jouw discipline en een kunst-educatief project dat je zelf creëert.

Composer for media

Veel musici hebben de nood om met nieuwe technologieën te werken. In het vak 'Compositie voor audiovisuele media' biedt Mathias Coppens een opleiding waar je actief kan deelnemen aan audiovisuele projecten.
Virtuele orkestratie, het werken met samples, het creatief kunnen manipuleren van eigen opnames en klankproductie zijn eigentijdse manieren van componeren. Die manieren van componeren waarbij akoestische en elektronische elementen worden gecombineerd zijn actueel binnen de pop-, film-, game- en

promowereld. Uit deze nieuwe ontwikkelingen binnen de muziek groeide de nood aan het profiel 'Composer for media'.
Extra keuzevakken in dit profiel: programma's als Max MSP, Ableton en SuperCollidor worden vakkundig en in detail besproken binnen de lessen Elektronische Muziekcompositie en Audiovisual Design met Max MSP wordt aangeboden in 'Creative Programming' door Umut Eldem.

6 Organigram

Vakgroep vertegenwoordiger: Bram Van Camp

Docenten
Compositie: Bram Van Camp, Steven Prengels, Mathias Coppens
Orkestratie: Steven Prengels

7 Compositie

7.1 Didactische steekkaart

Basisopleiding:	Muziek
Optie:	Compositie
Opleidingsonderdeel:	Compositie (hoofdvak)
Titularissen:	Bram Van Camp, Steven Prengels, Mathias Coppens
Jaar:	B1, B2, B3, M1, M2, PG
Studieomvang:	B1: 30 contacturen
(contacturen)	B2: 30 contacturen
	B3: 30 contacturen
	M1: 45 contacturen
	M2: 45 contacturen
	PG: 45 contacturen
Studiepunten (ECTS):	B1: 21
	B2: 21
	B3: 24
	M1: 21
	M2: 18
	PG: 30

7.2 Relevante voorkennis

Beginniveau:
- Duidelijk aantoonbare compositievaardigheid
- Basiskennis compositietechnieken
- Kennis van muziekliteratuur

Toelatingsproef:
Idem

7.3 Doelstellingen

B3:
- Kennis van hedendaagse muziek
- Zelfstandig ontwikkelen van eigen idioom
- Kennis van orkestratie (in relatie met de muziekgeschiedenis)
- Elementaire onderzoekscompetenties

M2:

- Kennis van hedendaagse muziek
- Zelfstandig ontwikkelen van eigen idioom
- Onderzoekscompetenties in functie van eigen artistieke activiteit

7.4 Leerinhouden

Compositie

In het vak compositie staat de persoonlijke uitdrukking centraal en komen alle andere hoofdvakken samen (muziekschriftuur, analyse, orkestratie, ...) in het creëren van nieuwe composities.
Compositielessen bestaan uit zowel individuele coaching als reflectie in kleine groepen waar schetsen en composities van de student besproken en geanalyseerd worden op wekelijkse basis. Studenten worden gestimuleerd om een onderzoekende houding aan te nemen om hun persoonlijke taal verder te ontwikkelen. In compositielessen ligt de focus op wat de jonge componist wenst uit te drukken en worden middelen aangereikt om deze persoonlijke doeleinden vaktechnisch te realiseren.
Studenten worden verwacht om actief deel te nemen aan verschillende projecten (binnen en/of buiten de school) waar hun muziek gerepeteerd en uitgevoerd kan worden.

Forums en literatuurstudie

Op regelmatige tijdstippen worden klassikale lessen georganiseerd (literatuurstudie) waar studenten kennis maken met de belangrijkste muziekliteratuur vanaf de twintigste eeuw, de belangrijkste componisten en hun compositietechnieken binnen historische context.
Op forums maken studenten kennis met gastsprekers: componisten, uitvoerders, musicologen, researchers, ...
Studenten worden in deze activiteiten aangezet tot (zelf)reflectie.

- Bespreken van werken van de student
- Referentie naar de muziekliteratuur
- Studie van hedendaagse compositietechnieken
- Studie van orkestratie
- Ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden
- Voorbereiding van volwaardig eindexamenprogramma (B3, M2)

7.5 Gebruikte werkvormen

- Individuele lessen
- Groepsgerichte lessen
- Collectieve lessen literatuurstudie
- Forums met gastsprekers
- Organisatie van kleine concertvormen: Werkgroep voor Hedendaagse en Actuele Muziek (WHAM), samenwerking dans-compositie, projecten i.s.m. de andere afdelingen

7.6 Gebruikte leermiddelen

- Partituren
- Boeken
- Internet
- Opnames

7.7 Evaluatie

Evaluatievormen:

Portfolio Compositie: 70%
Portfolio Forums: 15%
Portfolio Literatuurstudie: 15%

Elk portfolio wordt beoordeeld door een examencommissie. De student moet min. 50% behalen voor alle proeven om te kunnen slagen voor het geheel.

Evaluatienormen:
Portfolio Compositie: oorspronkelijkheid, vakmanschap, muzikale eruditie, inventiviteit, zelfreflectie en onderzoekscompetentie
Portfolio Forums: aantal bijgewoonde activiteiten en gastcolleges, zelfreflectie
Portfolio Literatuurstudie: aantal bijgewoonde activiteiten en gastcolleges (+ 2 extra voorstellingen), zelfreflectie

Masterproef compositie:
Presentatie Portfolio voor een interne en externe jury

Masterproef Research en lecture performance:
Verdediging van de masterpaper (zie vademecum Masterproef Research en lecture performance)

Evaluatievormen:
Interne evaluaties van het jaarprogramma gebeuren op contactnames en tijdens de besprekingen van het reflectief luik van de masterproef door de betrokken docenten.
De openbare masterproef wordt afgelegd tijdens de daartoe voorzien examenperiode voor een interne en externe jury.

Het programma van de masterproef bestaat uit onderstaande onderdelen:
Afstudeeropdracht, 100% van de punten, bestaande uit
a) De realisatie van een of meerdere composities met (bij voorkeur) een toonmoment ervan in concert-/voorstellingsvorm tijdens de daartoe voorziene examenperiode.
b) Rond één of meerdere programmaonderdelen van de masterproef werkt de student een individuele kritische reflectie uit. Deze reflectie kan op verschillende wijzen gepresenteerd worden.

Evaluatienormen:
De jury evalueert indien en in welke mate de student de gestelde algemene eindcompetenties behaald heeft.

De evaluatieprocedure voorziet de mogelijkheid tot uitsplitsing van de quotering per onderdeel. De student dient een voldoende quotatie te behalen voor elk onderdeel om te kunnen slagen voor de gehele masterproef.
De student ontvangt in het begin van het academiejaar meer gedetailleerde richtlijnen i.v.m. de masterproef.

8 Orkestratie

8.1 Didactische steekkaart

Basisopleiding:	Muziek
Optie:	Muziektheorie en –schriftuur: Specialiteit Compositie + Specialiteit harmonie- en fanfaredirectie
Opleidingsonderdeel:	Orkestratie
Titularissen:	Steven Prengels
Jaar:	B1, B2, B3 M1, M2, PG (keuzevak)
Studieomvang: (contacturen + studiebelasting)	B1, B2, B3: 30 contacturen + 45u studiebelasting

	M1, M2, PG: 30 contacturen + 45u studiebelasting
Studiepunten (ECTS):	B1, B2, B3: 3
	M1, M2, PG: 6 (keuzevak)

8.2 Relevante voorkennis

Beginniveau:
Voorkennis die gelijk staat met de toelatingsproef Compositie Hoofdvak (B1)
Voorkennis die gelijk staat met de toelatingsproef Muziekschriftuur Hoofdvak

Toelatingsproef:
Voor studenten die geen compositie hoofdvak volgen is een basiskennis muziekschriftuur vereist die gelijkstaat met de toelatingsproef muziekschriftuur hoofdvak (B1).

8.3 Doelstellingen

- B1 & B2 Orkestreren van pianoliteratuur voor strijkers en blazers
- B3 Orkestreren van pianoliteratuur voor kamer- en symfonieorkest
- M1 & M2 Keuzevak: orkestreren van pianoliteratuur voor kamer- en symfonieorkest
  Realiseren van eigen orkestwerk (voor studenten compositie)

8.4 Leerinhouden

- Grondige kennis van de afzonderlijke instrumenten
- Kennisname van grote orkestliteratuur

8.5 Gebruikte werkvormen

- Groepslessen
- Zelfstudie 'The Study of Orchestration' (S. Adler)
- Orkestliteratuur
- Concertbezoeken

8.6 Gebruikte leermiddelen

- Partituren
- Boeken (orkestratie): 'The Study of Orchestration' (S. Adler)
- Opnames

8.7 Evaluatie

Evaluatievormen:
Portfolio

Evaluatienormen:
Gevoel voor stijl, technisch verantwoorde keuzes, geïnspireerde orkestratie en professionele, digitaal afgewerkte partituren. Procesevaluatie a.h.v. verbeteringen van oefeningen.

9 Steuninstrument (zie betreffende vademecums)

10 Creatief project (zie vademecum Creatief project)

11 Deeltijds studeren

Deeltijds studeren kan worden toegestaan omwille van verschillende redenen. Het is mogelijk voor werkstudenten en voor mensen die een andere studierichting combineren binnen dezelfde school. In sommige gevallen kan deeltijds studeren ook worden aangeraden door de docent indien er nood is aan meer tijd bij de voorbereiding van de masterproef. Deeltijds studeren moet altijd toegestaan worden door de docent.

Evaluatie

Zowel in Ma 1 (deel 1 van 2) als in Ma 1 (deel 2 van 2) leggen de studenten een volledig jaarexamen af, zoals beschreven voor voltijdse studenten Ma1 Compositie onder ‘Evaluatie’. Een student die deeltijds studeert kan niet op één jaar alle eindcompetenties behalen.